

BEREISHIS: A STUDY OF TEXT, TRADITION & THEOLOGY

THE CREATION OF CHAVA - "2 IS BETTER THAN 1"

רד"ק (בראשית ב:כא)

תרדמה יותר משינה, ושינה יותר מתנומה, והפיל הא-ל תרדמה עליו כדי שלא ירגיש כאב בקחתו אחת מצלעותיו, ואע"פ שיכל הא-ל לעשות את זה שלא ירגיש האדם בכאב בקחתו הצלע, דע כי לא יעשה הא-ל מופת במקום שאין צריך מופת, והפלת תרדמה אין מופת וחדוש כי פעמים רבות ירדם האיש בשנתו

אזנים לתורה (בראשית ב:כא)

מו"ח מרן הגר"א גורדון זצ"ל היה אומר, שמזה ראייה שהשינה "מפלה" היא לאדם, והטעם לזה, שהרי אז איננו מרגיש את החיים, ולכן צריך האדם למעט בשינה עד כמה שאפשר . . . ולא ילך לישון עד שיחטפנו שינה.

ספורנו (בראשית ב:כא)

ויפל ה' אלוקים תרדמה על האדם. שלא יפחד ולא יצטער.

אברבנאל (בראשית ב:כא)

ואם כדי שלא ירגיש בכאב . . . וגם כדי שתביאהו שמחה פתאומית ויהי' כמוצא מציאה טובה, שתגל נפשו בבואה אליו בהסח דעת

גמ' סנהדרין (לט.)

אמר ליה קיסר לרבן גמליאל: אלהיכם גנב הוא אמר לה: הכי קאמינא, אלא לשקליה בהדיא! - אמרה ליה: אייתו לי אומצא דבישרא, אייתו לה. אותבה תותי בחשא, אפיקתה, אמרה ליה: אכול מהאי! - אמר לה: מאיסא לי. - אמרה ליה: ואדם הראשון נמי, אי הות שקילה בהדיא - הוה מאיסא ליה.

בראשית רבה (יז:ז)

מטרונה אחת שאלה את רבי יוסי, אמרה לו למה בגניבה? אמר לה משל אם הפקיד אדם לידך אונקיא של כסף בחשאי וחזרת ליה ליטרא של זהב בפרהסיא זו גניבה! אמרה לו, למה במטמוניות? ואמר לה בתחלה בראה לו, וראה אותה מלאה רירין ודם הפליגה ממנו, חזר ובראה לו פעם ב', אמרה לו מוספת אני על דבריך אמורה הייתי להנשא לאחי אמי ועל ידי שגדלתי עמו בבית התכערתני בעיניו, והלך ונשא לו אשה אחרת ואינה נאה כמוני. מעשה בחסיד אחד שהיה נשוי לחסידה אחת ולא העמידו בנים זה מזה, אמרו אין אנו מועילים להקב"ה כלום, עמדו וגרשו זה את זה, הלך זה ונשא רשעה אחת ועשתה אותו רשע, הלכה זאת ונשאת לרשע אחד ועשתה אותו צדיק, הוי שהכל מן האשה.

ויקרא רבה (יד:א)

אמר ר' שמואל בר נחמן בשעה שברא הקב"ה אדם הראשון אנדרוגינוס בראו, אמר ר' לוי בשעה שנברא דו פרצופין נברא, ונסרו, ונעשה שנים גבים - גב לזכר גב לנקבה. איתיבין ליה (בראשית ב) ויקח אחת מצלעותיו? אמר להן מסטרוהי כדכתיב (שמות כו:כ) ולצלע המשכן

אבן עזרא (בראשית ב:כא)

אחת מצלעותיו שתי צלעות היו, כענין ולצלע המשכן השנית (שמות כו, כ).

בראשית רבה (יז:ו)

ויקח אחד מצלעותיו, רבי שמואל בר נחמן אמר מן סטרוהי, היך מה דאת אמר (שמות כו:כ) ולצלע המשכן, ושמואל אמר עילעא חדא מבין ב' צלעותיו נטל, תחתיה אין כתיב כאן, אלא תחתנה

רלב"ג (בראשית ב:כא)

ואמנם היה בריאת האשה מן האיש, לפי שהוא הסיבה [התכליתית] במציאותה, ר"ל שהיא נבראת בעבורו ולעבודתו. ולהורות שהוא במדרגת ההתחלה לה הושמה בריאתה ממנו כדי שתהיה יותר נשמעת אליו לעבדו העבודה הצריכה לו ממנה. אם שבוה האופן ג"כ נמצאת יותר מתיחסת אל טבע האדם. ואולם בשאר הבי"ח אין הענין כן ולזה נבראו יחד ממקום אחד. וכבר אמרו זה בב"ר, ר"ל שאדם נברא מהאדמה וחוה נבראת מהאדם.

Plato, *Timeaus*

At first only males were created, and according to the reasonable explanation, all those of faint heart who lived evil lives would pass into women at their second birth.

ספורנו (בראשית ב:כא)

ויקח אחת מצלעותיו. מפני שבכר צבר עפרו ובחר מבחר כל הראוי להיות חומר לצורתו החיונית, לפיכך כאשר רצה לצור צורת הנקבה, שהיא כמעט דומה אליו, היה ראוי לקחת קצת חמרו

R. Samson Rafael Hirsch (1:27)

זכר ונקבה ברא אותם. Although all living creatures were created in both sexes, this is only stressed at human beings to lay down the fact that both sexes were created equally directly by God, and in equal likeness to Him. An equality which is also quite specially pregnantly expressed by the transition from singular to the plural אותם. The one Adam-creature in the likeness to God is presented in two sexes, which only both together form the complete conception "Adam."

R. Samson Rafael Hirsch (2:22)

With woman, the material for her body was not taken from the earth as it was with man. God formed one side of Man into Woman: Man, as it were, was divided, and the one part formed into Woman ... built out, arranged as Woman. So that what was previously one creature was now two, and thereby the complete equality of women forever attested. Our Sages also ascribe all the special characteristics of the female voice, the female character and temperament, as well as the earlier spiritual and mental maturity of women, as being connected with this formation of Woman out of the already feeling, sensitive living body of Man, in contrast to Man, whose body was created out of earth.

אבן עזרא (בראשית ב:כב)

ויבאה חשב בהקיצו בראותו אותה כי הובאה אליו כאשר הובאו הבהמות. והכתוב דבר על מחשבתו. וכן והאנשים רדפו אחריהם (יהושע ב, ז), או נבנתה חוץ לגן, ואחרי כן הובאה אליו. וכאשר הסתכל, ידע שנגזרה ממנו, כי צלעו האחת עם בשרה איננה, והרגיש שבשר אחר הובא בו:

חזקוני (בראשית ב:כב)

ויבאה אל האדם. מהיכן הביאה? והלא מצלעותיו נלקחה? אלא דבר הכתוב על מחשבתו של אדם... הובאה לו כשאר הבריות... וי"מ שנבנתה חוץ לגן, ולכך כתוב: ויבאה אל האדם, מחוץ לגן